

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного і інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю **081 «Право»**
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Суми – 2023

Розробники:

(підпис)

Ірина Арістова, д.ю.н., професор, зав. кафедри
адміністративного і інформаційного права

(прізвище, ініціали) (вченій ступінь та звання, посада)

(підпис)

Тамара Чернадчук, к.ю.н., доцент, доцент кафедри
адміністративного і інформаційного права

(прізвище, ініціали) (вченій ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та
 затверджено на
 засіданні кафедри
 адміністративного i
 інформаційного права

протокол від

28.09.2023 р. №4

Завідувач
кафедри

(підпис)

Ірина Арістова
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Ірина Арістова
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується
освітньо-наукова програма

Олег Роговенко
(ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантury,
де реалізується освітня програма

Світлана Ярощук
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана

Віта Ткаченко
(ПІБ)

Юрій Котвяковський
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 04.10.2023 р.

© СНАУ, 2023 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ			
1.	Назва ОК	ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА	
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного і інформаційного права	
3.	Статус ОК	Вибірковий	
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Освітньо-наукова програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»	
6.	Рівень НРК	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень	
7.	Семестр та тривалість вивчення	4 семестр, 1-10 тиждень	
8.	Кількість кредитів ЕКТС	5 кредитів ЕКТС	
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття) денна/заочна	
		Лекційні – 18/4 годин	Практичні /семінарські – 18/4 годин
10.	Мова навчання	Державна (українська)	
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Аристова І.В., д.ю.н., професор, зав. кафедри адміністративного і інформаційного права Чернадчук Т.О., к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і інформаційного права Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 123 г	
11.1	Контактна інформація	tchernadchuk@ukr.net aristova07@gmail.com	
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>На відміну від інформаційного права як комплексної галузі права, наука інформаційного права призначена виробляти теоретичні знання шляхом вивчення закономірностей, особливостей і проблем формування та розвитку цієї галузі. Дослідження вказаних сторін інформаційного права тісно пов'язано із розробкою різноманітних юридичних моделей, конструкцій та теорій, які у сукупності складають доктрину інформаційного права. Оскільки наука інформаційного права постійно знаходиться в стадії розвитку, на сьогодні вимальовуються найбільш важливі напрями наукових досліджень, дотримуючись яких наука інформаційного права знаходить певну самостійність та характерні риси.</p> <p>В свою чергу одним із напрямків забезпечення якості освіти постає конструктивне використання можливостей інформаційного суспільства, до якого прямують цивілізовані країни світу відповідно до еволюції людської цивілізації. Інформаційне право є правовим фундаментом інформаційного суспільства ХХІ століття, розбудова якого потребує підготовки відповідних висококваліфікованих фахівців.</p> <p>Завданням курсу є сформувати у здобувачів блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для використання систематизованих знань інформаційного права на різних етапах розвитку суспільства, особливостей науки інформаційного права, аналізу її сучасних тенденцій; засвоєння та набуття навичок аналізу нормативно-правових актів, достатніх для проведення власного</p>	

		наукового дослідження в процесі виявлення актуальних теоретичних проблем, що постають перед юридичною спільнотою на шляху досягнення цілей сталого розвитку (насамперед сталий розвиток міст і громад (у тому числі, екологічної стійкості), захист екосистем суші, як засобу протидії кліматичним змінам, скорочення нерівності, якісна освіта та визначення напрямів їх вирішення).
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти поглиблених та систематизованих теоретичних знань про становлення та розвиток науки інформаційного права, її предмет та методологію, основні інститути галузі інформаційного права, інформаційно-правові вчення та перспективи розвитку інформаційного законодавства України, як юридичного джерела інформаційного права, шляхом його адаптації до міжнародних правових стандартів в умовах глобального інформаційного суспільства, заснованого на знаннях. Освітній компонент дозволяє поглибити знання здобувачів щодо досягнення ними наступних програмних результатів навчання: РН1, РН5, РН7-РН15.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Сучасні тенденції юридичної науки в умовах сталого розвитку, Методологія сучасного правознавства, Правове забезпечення сталого розвитку регіонів. Освітній компонент є основою для підготовки наукових публікацій та написання дисертацій.
15.	Політика академічної добросердісті	<p>Відповідно до Кодексу академічної добросердісті Сумського НАУ, академічна добросердість – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.</p> <p>Дотримання академічної добросердісті здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної добросердісті, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної добросердісті, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/vidil-zabezpechenna-yakosti-osviti/zabezpechenna-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p>
16	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4057

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано отримає...»	Як оцінюється РНД
<u>ДРН1.</u> знання теорії інформаційного права в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні, заснованого на знаннях, для практичного вирішення проблеми цифрової та когнітивної нерівності в Україні; забезпечення інформаційних прав людини в умовах сталого розвитку. Розуміння значення інтегративної та прогностичної функції інформаційного права для забезпечення	Проведення модульного контролю та виконня аналітичних завдань.

<p>належного інформаційного правопорядку у суспільстві в умовах сталого розвитку, насамперед сталого розвитку міст і громад (у тому числі, екологічної стійкості), захисту екосистем суші, як засобу протидії кліматичним змінам, скорочення нерівності, якісної освіти; знання методології наукових досліджень з інформаційного права та здатність її впровадження при розкритті предмета дисертаційного дослідження.</p>	
<p>ДРН2. уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного інформаційного права щодо правових засобів та організаційно-правових заходів наближення інформаційного законодавства України до міжнародних правових стандартів з точки зору цілей сталого розвитку ООН; уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати визначення поняттям науки «інформаційне право» та «міжнародне інформаційне право»; моніторити сучасний стан інформаційного законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам.</p>	Семінарське заняття 1-5
<p>ДРН3.; здатність формувати підґрунтя для застосування інформаційного законодавства під час опрацювання власних досліджень здобувачив у сфері права в умовах глобального інформаційного суспільства та інтеграції наукових юридичних знань; здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення в умовах динамічних глобальних інформаційних змін; критично ставитися до існуючих доктринальних положень, обґрунтовувати власну наукову позицію щодо напрямів удосконалення підходів до адаптації інформаційного законодавства в умовах Національного плану дій переходу України до сталого розвитку; використовувати концепцію міжнародного «м'якого права» у процесі адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів.</p>	Семінарське заняття 6-9
<p>ДРН4. уміння готовувати пропозиції по практичним проблемам здійснення організаційних (контрольно-наглядових, право охоронних) заходів адаптації інформаційного законодавства України; розробляти правові моделі та використовувати правові засоби інформаційного права та цифрові інструменти інформаційного суспільства (інформаційно-комунікаційні технології, блокчайн, цифрові активи, токени) задля впровадження результатів дисертаційного дослідження у правотворчу та правозастосовну діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування під час реалізації регіональної політики, що передбачає гармонійне поєднання економічної, соціальної та екологічної сфери.</p>	Семінарське заняття 5-9 Індивідуальна дослідницька роботи (тези на конференцію, наукова стаття).

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна		Рекомендована література
	Аудиторна робота	Само стійна робота	

	Лк	П.з / семін. з		
<p><i>Тема 1. Наукова школа у галузі інформаційного права (на шляху до розбудови суспільства знань з точки зору цілей сталого розвитку). Методологія інформаційного права.</i></p> <p>Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у розбудові суспільства знань. Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права. Дослідницька програма наукової школи з інформаційного права та характеристика її структурних елементів. Генеза наукових результатів школи.</p> <p>Доктринальні підходи до розуміння феномену методології. Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право». Предмет методології науки «інформаційне право». Поняття «методологія науки» «інформаційне право».</p>	4	4	23/28	<p>6.1.2. Підручники, посібники (7, 9, 11, 13,14,21)</p> <p>6.1.3. Спеціальна література (2-4, 7, 8, 11, 17, 21, 24-26, 41,114)</p> <p>6.1.4. Дисертації й автореферати (8, 9)</p> <p>6.3. Методичне забезпечення (1-4)</p>
<p><i>Тема 2. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин як інституту інформаційного права. Інформаційні права людини як інститут інформаційного права з точки зору цілей сталого розвитку.</i></p> <p>Методологічні питання теорії правовідносин. Поняття «інтегративна інформаційна сфера», «інформаційна концепція права». Співвідношення понять «правова система» та «інтегративна інформаційна сфера». Склад правовідносин в інформаційній сфері. Структура інформаційних правовідносин Загальна характеристика юридичних фактів, суб'єктів, об'єктів та змісту інформаційних правовідносин. Актуальність дослідження інформаційних прав людини. Парадигма правового статусу людини в умовах становлення інформаційного суспільства. Інститут інформаційних прав людини та громадяніна.</p>	4/2	2/2	23/28	<p>6.1.1. Нормативно-правова база (, 4- 6, 11, 15, 25, 32, 34, 37, 38)</p> <p>6.1.2. Підручники, посібники (7, 9, 11, 13,14,21)</p> <p>6.1.3. Спеціальна література (2,12, 22, 71, 72, 76, 82, 90, 93, 97-99)</p> <p>6.1.4. Дисертації й автореферати (2,12, 16, 21, 28, 33)</p> <p>6.3. Методичне забезпечення (1-4)</p>
<p><i>Тема 3. Теоретико-правові та методологічні основи інституту юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. Вступ до інформаційної деліктології.</i></p> <p>Відповідальність як соціокультурний феномен. Юридична відповідальність як особливий правоохранний інститут системи права. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень</p>	2	4	22/28	<p>6.1.1. Нормативно-правова база (5-7, 10-12, 14, 16, 19, 21, 30, 34, 37)</p> <p>6.1.2. Підручники, посібники 2, 6, 9, 11, 12,21)</p> <p>6.1.3. Спеціальна література (6, 10, 12, 16, 19, 22,23, 28, 30, 32, 34, 38,69,70,100,119)</p> <p>6.1.4. Дисертації й автореферати (1, 2, 6, 9, 10, 13, 23, 35)</p> <p>6.3. Методичне забезпе-</p>

в умовах інформатизації. Генеза міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень: сучасний стан і перспективи розвитку в умовах сталого розвитку міст і громад (у т. ч., екологічної стійкості), захисту екосистем суші, як засобу протидії кліматичним змінам.				чення (1-4)
<i>Тема 4. Інформаційне законодавство України як юридичне джерело національного інформаційного права. Міжнародні правові стандарти: поняття, класифікація та роль у формуванні юридичних джерел інформаційного права України.</i> Інформаційне право України як комплексна галузь права. Загальні характеристики інформаційного законодавства України як юридичного джерела національного інформаційного права. Нормативно-правові акти як складові інформаційного законодавства: аналіз та проблемні питання. Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів. Інтеграційна функція інформаційного права. Поняттєвий апарат проблеми формування міжнародно-правових стандартів. Доктрина міжнародного права щодо визначення поняття «міжнародні стандарти»: онтогносеологічна та функціональна позиції.	4/2	4	23/28	6.1.1. Нормативно-правова база (1- 25, 27-37) 6.1.2. Підручники, посібники (14, 17) 6.1.3. Спеціальна література (3, 15, 27, 56, 87, 101, 103-107, 110) 6.1.4. Дисертації й автореферати (6-8, 19-22, 25-27, 34, 36) 6.3. Методичне забезпечення (1-4)
<i>Тема 5. Адаптація інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО з точки зору цілей сталого розвитку ООН.</i> Організаційно-правовий механізм співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення цілей сталого розвитку України. Національна складова сфери правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні як необхідна умова процесу адаптації інформаційного законодавства України до міжнародних стандартів ЮНЕСКО.	4	4/2	23/30	6.1.1. Нормативно-правова база (1-10, 14-16, 23, 28) 6.1.2. Підручники, посібники (3, 6, 17, 22) 6.1.3. Спеціальна література (2, 5, 9, 15, 52, 56, 62, 115, 117) 6.1.4. Дисертації й автореферати (12, 15, 25-27, 36) 6.3. Методичне забезпечення (1-4)
Всього	18 /4	18/4	114/1 42	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
-----	--	-----------------	--	-----------------

<p><u>ДРН1.</u> знання теорії інформаційного права в умовах розбудови інформаційного суспільства в Україні, заснованого на знаннях, для практичного вирішення проблеми цифрової та когнітивної нерівності в Україні; забезпечення інформаційних прав людини в умовах сталого розвитку. Розуміння значення інтегративної та прогностичної функції інформаційного права для забезпечення належного інформаційного правопорядку у суспільстві в умовах сталого розвитку, насамперед сталого розвитку міст і громад (у тому числі, екологічної стійкості), захисту екосистем суші, як засобу протидії кліматичним змінам, скорочення нерівності, якісної освіти; знання методології наукових досліджень з інформаційного права та здатність її впровадження при розкритті предмета дисертаційного дослідження.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем; 	9/2	<ul style="list-style-type: none"> – додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до практичних і семінарських робіт; – проходження тренувального тестування; – написання реферату, письмова робота. 	28/30
<p><u>ДРН2.</u> уміння моніторити доктринальні дослідження у сфері національного та міжнародного інформаційного права щодо правових засобів та організаційно-правових заходів наближення інформаційного законодавства України до міжнародних правових стандартів з точки зору цілей сталого розвитку ООН; уміння виявляти та аналізувати наукові та практичні проблеми; пояснювати та надавати визначення поняттям науки «інформаційне право» та «міжнародне інформаційне право»; моніторити сучасний стан інформаційного законодавства України на відповідність міжнародним правовим стандартам.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – робота з літературними джерелами і нормативно-правовими актами; – тематична дискусія з проблемних питань в інформаційній сфері; 	9/2	<ul style="list-style-type: none"> – додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до практичних і семінарських робіт; – написання реферату, письмова робота. 	28/30

<p><u>ДРН3.</u>; здатність формувати підґрунтя для застосування інформаційного законодавства під час опрацювання власних досліджень здобувачив у сфері права в умовах глобального інформаційного суспільства та інтеграції наукових юридичних знань; здатність системно мислити і чітко формулювати свої відповіді та генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення в умовах динамічних глобальних інформаційних змін; критично ставитися до ісуючих доктринальних положень, обґрунтовувати власну наукову позицію щодо напрямів удосконалення підходів до адаптації інформаційного законодавства в умовах Національного плану дій переходу України до сталого розвитку; використовувати концепцію міжнародного «м'якого права» у процесі адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – робота з літературними джерелами і нормативно-правовими актами; – тематична дискусія з проблемних питань в інформаційній сфері; – аналіз спірних ситуацій, що виникають між суб'єктами інформаційних правовідносин; 	9/2	<ul style="list-style-type: none"> – додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до практичних і семінарських робіт; – написання реферату, письмова робота. 	29/40
<p><u>ДРН4.</u> уміння готовувати пропозиції по практичним проблемам здійснення організаційних (контрольно-наглядових, правоохоронних) заходів адаптації інформаційного законодавства України; розробляти правові моделі та використовувати правові засоби інформаційного права та цифрові інструменти інформаційного суспільства (інформаційно-комунікаційні технології, блокчейн, цифрові активи, токени) задля впровадження результатів дисертаційного дослідження у правотворчу та правозастосовну діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування під час реалізації регіональної політики, що передбачає гармонійне поєднання економічної, соціальної та екологічної сфер.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пошукова робота, робота з джерелами; – індивідуальна дослідницька робота; – обговорення на заняттях ситуацій, які є найбільш важливими для сучасної України. 	9/2	<ul style="list-style-type: none"> – підготовка до захисту індивідуальної дослідницької роботи (тези на конференцію, наукова стаття). . 	29/42

Всього годин		36/8		114/ 142
---------------------	--	-------------	--	---------------------

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	<p><i>Семінарське заняття 1.</i> Коротка презентація самостійної роботи (Нова етика юридичних знань: механізми впровадження. Перспективні напрями досліджень наукової школи.)</p> <p>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Роль та місце наукових шкіл з інформаційного права у створенні юридичних знань, необхідних для забезпечення правопорядку у суспільстві знань. Фундаментальні засади створення наукової школи у галузі інформаційного права.)</p> <p>Дискусія: Проблемні питання наукової школи та шляхи їх вирішення.</p>	5 балів /5%	До 2 тижня
2.	<p><i>Семінарське заняття 2.</i> Презентація самостійної роботи (Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права та у сфері інформаційного права. Стандарти наукового дослідження у сфері інформаційного права. Критерії науковості знання у сфері інформаційного права.)</p> <p>Практичне завдання: Розробка моделі дослідження науки «інформаційне право» як об'єкта пізнання.</p> <p>Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права. Визначення поняття «наука», її основних аспектів. Предмет методології науки «інформаційне право» (як наукової діяльності))</p> <p>Дискусія: Підходи вчених щодо розуміння методу інформаційного права. (І.Б. Жиляєв, Р.А. Калюжний, І.Л. Бачило, І.В. Панова, О.В. Синеокий).</p>	5 балів /5%	До 3 тижня
3.	<p><i>Семінарське заняття 3.</i> Коротка презентація самостійної роботи (Огляд наукових підходів до розуміння сутності інформаційного права: дослідження І.В. Арістової, Б. А. Кормича, М.Я. Швеця, О.В. Кохановської, А. І. Марущака, В.М. Брижка, О.Г. Марценюка, К.І. Белякова, А.М. Новицького, В.С. Цимбалюка, І.М. Сопілко, А.П. Коваленко, Ю.П. Бурила, О.В. Олійника, О.А. Баранова. Позиції науковців щодо визначення поняття «інформаційні правовідносини» (М.</p>	5 балів /5%	До 4 тижня

	M. Рассолов, О.О. Городов, В.О. Копилов, І.Л. Бачило, В.М. Брижко, Д.Ю. Шпенов, О.В. Кохановська, Д.В. Огородов). Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини» : концепція І. В. Арістової. Інформаційні правовідносини у банківській сфері України: концепція Т.О. Чернадчук.) Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Сутність та правове розуміння правовідношенні. Суб'єкти інформаційних правовідносин: інформаційна правосуб'єктність, суб'єкти інформаційного права, класифікація.)		
4.	Семінарське заняття 4. Коротка презентація самостійної роботи (Інформаційні права людини: поняття, перелік. Право на інформацію у міжнародних документах та Конституції України. Зміст права на інформацію – позиції вчених (О.О. Тихомиров, І.Л. Бачило, А.І. Марущак, Т.А. Костецька, І.В. Арістова).) Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Роль концепції прав людини та концепції інформаційного суспільства у формуванні інформаційних прав людини. Вплив інформаційних прав на інші конституційні права і свободи. Місце системи інформаційної безпеки у системі національної безпеки. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації.) Дискусія: Актуальність дослідження інформаційних прав людини.	5 балів /5%	До 5 тижня
5.	Семінарське заняття 5. Коротка презентація самостійної роботи (Правові акти ООН щодо забезпечення прав людини, у тому числі, в умовах інформаційного суспільства. Загально-соціальні та технологічні передумови виникнення новітніх різновидів правопорушень в умовах інформатизації. Генеза міжнародно-правового забезпечення захисту інформаційного суспільства від інформаційних правопорушень: сучасний стан і перспективи розвитку. Місце і роль інституту юридичної відповідальності в інформаційно-правових дослідженнях.) Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Загальна характеристика проявів феномена відповідальності в різних сферах життя суспільства. Місце правової (юридичної) відповідальності на сучасному етапі розвитку цивілізації.) Протидія інформаційним правопорушенням в України. Протидія інформаційним правопорушенням на міжнародному рівні. Дискусія: Підхід фахівців-юристів до розуміння переваг та загроз інформаційного суспільства.	5 балів /5%	До 6 тижня
6.	Семінарське заняття 6. Презентація самостійної роботи (Структура інформаційного законодавства (за юридичною силою – критерій) та особливі ознаки елементів (актів) різних рівнів інформаційного законодавства. Характеристика системоутворюючих актів інформаційного законодавства. Наукові позиції І.В. Арістової, Т.А. Костецької, В.М. Брижка, Ю.С. Максименка, В.А. Залізняка щодо кодифікації інформаційного законодавства.)	5 балів /5%	До 7 тижня

	Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (Інформаційне право України як комплексна галузь права. Наукові позиції В.С. Цимбалюка, І.В. Арістової, І.Л. Бачило. Інформаційне суспільство: сутність, особливості, вплив на формування інформаційного законодавства..) Дискусія: Проект Кодексу про інформацію: характеристика наукових підходів.		
7.	<i>Семінарське заняття 7.</i> Презентація самостійної роботи (Роль міжнародного інформаційного права у регулюванні відносин у міжнародній інформаційній сфері. Юридичні джерела міжнародного інформаційного права та місце в них міжнародних правових стандартів. Система міжнародних інформаційно-правових стандартів та її складові (рівні). Значення міжнародних інформаційно-правових стандартів у формуванні потенційних юридичних джерел інформаційного права України.). Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (тлумачення понять «міжнародне право», «суб'єкти міжнародного права», «міжнародні правові стандарти», «інформаційно-правові стандарти», «міжнародне інформаційне законодавство»; міжнародне інформаційне право; джерела міжнародного інформаційного права. Систематизація інформаційного законодавства України як механізм створення умов для адаптації до міжнародних правових стандартів).	5 балів /5%	До 8 тижня
8.	<i>Семінарське заняття 8,9.</i> Презентація самостійної роботи (Аналіз Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Позиції вчених-юристів щодо визначення поняття «адаптація законодавства» (Ю.С. Шемчушенко, К.М. Рудой, І.Кравчук, К.Ященко, Б.В. Бабін, В.Ф. Пузирний). Легальне визначення терміну «адаптація законодавства»: порівняльно-правовий аналіз. Стан адаптації інформаційного законодавства до міжнародних правових стандартів ЮНЕСКО: проблемні питання та напрями удосконалення.)) Обговорення питань, винесених на самостійне опрацювання (визначення термінів «адаптація законодавства», «процес адаптації», «гармонізація», «уніфікація», «імплементація», «апроксимація»; елементи національної та міжнародної частин сфери правового забезпечення; особливості дослідження сфери правового забезпечення. Уточнення моделі сфери правового забезпечення: міжнародна складова – джерело для удосконалення національної складової, а саме, джерел інформаційного права)	5 балів /5%	До 10 тижня
9.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	10 балів /10%	До 10 тижня
10.	Підготовка матеріалів по темі дисертаційного дослідження до публікації.	20 балів /20%	До 10 тижня
11.	Іспит	30 балів /30%	До 10 тижня

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
<i>Eсе/ тематична дискусія</i>	0-1 балів	1-3 балів	3-4 балів	5 балів
	Вимоги щодо	Більшість вимог ви-	Виконано усі	Виконано усі вимо-

	задання не виконано	конано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз ін. підходів до питання	вимоги завдання	ги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Модульний контроль (тест множинного вибору))	0-2 балів	3-5 балів	6-8 балів	9-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Підготовка матеріалів по темі дисертаційного дослідження до публікації (тези доповіді, стаття).	10 балів		20 балів	
	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми, але здобувач підготовив тези доповіді.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми, здобувач підготовив статтю.		
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Здобувач недостатньо опіснтується в теоретичному матеріалі, складові питань відсутні або недостатньо розкриті	Здобувач недостатньо опіснтується в теоретичному матеріалі, складові питань недостатньо розкриті	Здобувач достатньо опіснтується в теоретичному матеріалі, складові питань розкриті	Здобувач гарно опіснтується в теоретичному матеріалі, складові питань повністю розкриті

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне (письмове) опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2.	Письмовий зворотний зв'язок на есе, реферат	Протягом 1 тижня після складання
3.	Проходження тестування модульного контролю та підготовки тез доповіді зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Нормативно-правова база

Нормативно-правові акти:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_118
2. Декларация тысячелетия Организации Объединённых Наций от 8 сентября 2000 г. [Електронный ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_621
3. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций от 24 октября 1970 года : [Электронный ресурс] . Режим доступа : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_569&p=1306743007052486
4. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» від 12 грудня 2003 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c57
5. Директива 95/46/ЕС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_242
6. Директива 97/66/ЕС Європейського Парламенту і Ради «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі» [Електронный ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_243
7. Достижения в сфере информатизации и телекоммуникаций в контексте международной безопасности : Резолюция 60/45 Генеральной Ассамблеи ООН от 8 декабря 2005 г. : A/RES/60/45 : [Электронный ресурс] // Веб-сайт Верховной Рады Украины. Режим доступа : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi>
8. Європейська політика сусідства, схвалена Кабінетом Міністрів України 12 лютого 2005 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/what_eu/neighbourhood_policy_eastern_partnership/index_uk.htm
9. Женевська декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті» від 12 грудня 2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/dp
10. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: Конвенція Ради Європи від 28.12.1981 р. № 994_326 . URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_326
11. Конституція України : від 28.06.1999 [Електронний ресурс] / Веб-сайт Верховної Ради України. 2012. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
12. Копенгагенська нарада Конференції щодо людського виміру Наради з безпеки і співробітництва в Європі від 26 червня 1990 року : [Електронний ресурс] // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_082
13. Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і вчених ступенів у державах регіону Європи від 21 грудня 1979 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU79K05U.html.
14. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://stra.teg.ru/library/national/34/evro/konv_kiber
15. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22 липня 2000 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_163
16. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-19 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
17. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. [Електронний ресурс] / Відомості Верховна Рада України. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

18. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII [Електронний ресурс] / Веб-сайт Верховної Ради України. 2012. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
19. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
20. Про Національну комісію України у справах ЮНЕСКО: Указ Президента України від 9 листопада 1995 р. № 1022 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1022%2F95>
21. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 5 липня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 31. Ст. 286.
22. Про заходи щодо створення системи Суспільного телебачення і радіомовлення України: Указ Президента України від 21 лютого 2008 р. № 148/2008 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=148%2F2008>
23. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 21 листопада 2002 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T020228.html
24. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993р. № 611 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=611-93-%EF>
25. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 386 – р [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://goo.gl/zJzIxL>
26. Паризька Хартія для нової Європи від 21 листопада 1990 року [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_058
27. Підсумкові документи Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005) / перекл., упорядк. Ю. Пероганич: [Електронний ресурс] // Веб-сайт Державного комітету телебачення і радіомовлення України. Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=61592&cat_id=61556
28. План дій «Україна – Європейський Союз», схвалений Кабінетом Міністрів України 12 лютого 2005 року та Радою з питань співробітництва між Україною і Європейським Союзом 21 лютого 2005 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_693
29. Построение информационного общества – глобальная задача в новом тысячелетии: Декларация принципов, принятая на Всемирном саммите по вопросам информационного общества (Женева, 12 декабря 2003 г.) : [Электронный ресурс] // Веб-сайт Верховной Рады Украины. Режим доступа : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_c57&p=1247747516744013
30. Рекомендації Ради Європи «Про проблеми кримінально-процесуального права, пов’язані з інформаційними технологіями» № R(95)13 від 11 вересня 1995 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://stra.teg.ru/library/national/34/evro/kony_kiber
31. Резолюція 60/45, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об’єднаних Націй, «Досягнення у галузі інформатизації та телекомунікацій в контексті міжнародної безпеки» від 08 грудня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_e45
32. Резолюція Генеральної Асамблей ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» від 25 вересня 2015 року № 70/1. [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: https://unctad.org/system/files/official-document/ares70d1_ru.pdf

33. Сеульська конвенція. Про заснування Багатостороннього Агенства по гарантіях інвестицій (БАГІ), (11 жовтня 1985 р р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_268#Text
34. Стокгольмська декларація 1972 р. (16 червня 1972 р на Конференції ООН з проблем навколошнього середовища). [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_454#Text
35. Туніське обов'язкове, принятие на Всемирной встрече на высшем уровне по вопросам информационного общества (Тунисский этап) 18 ноября 2005 года : [Электронный ресурс] // Веб-сайт ООН. – Режим доступа : <http://www.un.org/russian/conferen/wsis/wsis>
36. Туніська програма для інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/
37. Указ Президента України « Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
38. Устав Организации Объединённых Наций и Устав Международного Суда от 26 июня 1945г. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_010

6.1.2. Підручники, посібники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голова ред. В. Т.Бусел]. К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
2. Великий єнциклопедичний юридичний словник / За редакцією аcad. НАН України Ю. С. Шемшученка. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. 992 с.
3. Всемирная встреча на высшем уровне по устойчивому развитию. Йоханнесбург, 2002 г. [Електронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.un.org/russian/conferen/wssd/>
4. Головенко Р.Б., Котляр Д.М., Слизьконіс Д.М. Доступ до публічної інформації:посібник із застосування «трискладового тесту». К.: ЦПСА, 2014. 152 с.
5. Економічний словник економіки та права [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_economic_law/5185/
6. Інформаційне право та інформаційна безпека: Сучасний стан понять та визначень змістової частини інкорпорації нормативних актів з правових питань у сфері інформації та її захисту / за ред. В. П. Філонова, Р. А. Калюжного. Донецький інститут внутрішніх справ МВС України; Інститут економіки та права «КРОК». К. ; Донецьк, 2001. 230 с.
7. Кормич Б.А. Інформаційне право: Підр. Х.: БУРУН і К., 2011. 334 с.
8. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: Навчально – методичний посібник (за кредитно-модульною системою) . К.: Атіка, 2012. 412 с.
9. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: [навч. посібник] . К. : КНТ, 2007. 532 с.
10. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін. ; К.: Знання, 2004. 274 с.
11. Основи інформаційного права України : [навч. посібник] / [за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного, П. В. Мельника]. К. : Знання, 2009. 414 с.
12. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні; за заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чиж. К.: ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2006.
13. Свобода інформації : навчальний посібник для державних службовців / пер.з англ. Р. Тополевського. К.: Тютюкін, 2010. 128 с.
14. Свобода інформації в Україні та світі. Теорія та практика / упоряд. О.М. Павліченко, Р.І. Стадник; ГО «Харківська правозахисна група». Х.: ТОВ «Видавництво права людини», 2015. 216 с.
15. Сучасний словник 2000 року [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/49350>

16. Словник-довідник з політичних наук / за заг. ред. І. І. Санжаревського [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/politology/1158/>
17. Системна інформатизація правоохоронної діяльності: європейські нормативно-правові акти та підходи до упорядкування суспільних інформаційних відносин у зв'язку з автоматизованою обробкою даних у правоохоронній діяльності: посіб. / упоряд.: М. Я. Швець, В. М. Брижко, Б. В. Романюк, В. С. Цимбалюк ; [за ред. М. Я. Швеця та Б. В. Романюка]. К.: НДЦПІ АПрН України, 2006. Кн. 2. 509 с.
18. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. вид. 2-е, перероб. і доп. Харків: Еспада, 2009. 752 с.
19. Теорія держави і права: Підручник / О. Ф. Скакун: [вид 3-е, перероб. і доп.]. К.: Алеута; ЦУЛ, 2011. 524 с.
20. Теорія держави і права (Академічний курс): Підручник / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. [вид 2-е, перероб. і доп.]. К.: Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
21. Тихомиров О.О. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері: навч. посіб. Київ: Нац. акад. СБУ, 2015. 173 с.
22. Юридичний словник [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/lower/17983>

6.1.3. Спеціальна література:

1. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти: Моногр. / За заг. ред Бандурки О.М. Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 368 с.
2. Арістова І. В. Інформаційне суспільство та суспільства знань: порівняльно-правовий аналіз й досвід для України / І. В. Арістова // Українсько – грецький міжнародний науковий юридичний журнал. Порівняльно-правові дослідження. – 2008. – № 2. – С. 27–29.
3. Арістова І. В. Методологічні засади розбудови суспільств знань . Правова інформатика. 2008. № 3. С. 10–17.
4. Арістова І.В. Організаційно-правові механізми ЮНЕСКО щодо розвитку інформаційного суспільства: орієнтир для України. Правова інформатика. 2009. № 1. С.17-21.
5. Арістова І. В. Розбудова правової держави в Україні: правовий механізм забезпечення права на доступ до інформації в суспільстві знань. Правова інформатика. 2010. №1. С. 3-13.
6. Арістова І. В. Наука «інформаційне право» на новому етапі розвитку інформаційного суспільства. Правова інформатика. 2011. №1. С. 3-11.
7. Арістова І. В., Чернадчук В. Д. Концепція інформаційних правовідносин: сутність та особливості використання у сфері банківської діяльності. // Інформація і право. 2012. № 3 (6). С. 47–56. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://goo.gl/6ZPyTf>
8. Арістова І.В. , В. І. Курило, І. Ю. Крегул. Проблеми правового регулювання співробітництва України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні: монографія . [за заг. ред. І.В.Арістової]. К.: Центр учебової літератури, 2013. 216 с.
9. Арістова І. В. , Д. В. Сулацький. Інформаційна безпека людини як споживача телекомуникаційних послуг: монографія. К. Ред. журн. «Право України»; Х. : Право, 2013. 184 с.
10. Арістова І. В., М. В. Шульга. Правове регулювання суспільних відносин у межах наукових спеціальностей 12.00.06 та 12.00.07: методологічний аспект // Актуальні проблеми екологічних, земельних та аграрних правовідносин: методологічні й прикладні аспекти: Матеріали круглого столу (м. Харків, 5 грудня 2014 року). Х., Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. 2014. С. 22 – 25.

11. Арістова І. В., Курило, О. Ю. Калугін. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: монографія. [за заг. ред. І.В.Арістової]. К. Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2014. 193 с.
12. Арістова І. В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: монографія. [за заг. ред. Арістової І.В.]. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. 250 с.
13. Арістова І.В. , В. І. Курило, Я. І. Скоромний. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг у сільському господарстві України: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. К.: Видавництво центр НУБіП України, 2015. 156 с.
14. Арістова І. В., В. В. Ткаченко. Інформаційне законодавство України: проблеми адаптації до міжнародних правових стандартів: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. К., Редакційно-видавничий центр НУБіП України 2015. 185 с.
15. Арістова І. В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: монографія. [за заг. ред. Арістової І.В.]. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. 250 с.
16. Арістова І. В. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина І). Публічне право. 2016 р. № 2. С. 245 – 253.
17. Арістова І. В. , М. Ю. Кузнецова. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина ІІ) . Публічне право. 2016 р. № 3. С. 232 – 243.
18. Арістова І. В., С. Ю. Бєлявська. Уdosконалення судового управління в Україні: організаційно-правові засади впровадження інновацій: монографія / [за заг. ред. І.В. Арістової]. К.: НУБіП України, 2016. 194 с.
19. Арістова І.В. Проблема взаємодії галузей національного права: методологічні засади / Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні питання вітчизняної юридичної науки" (м. Суми, 13–14 квітня 2017 р.). Суми: вид-во СНАУ, 2017. С. 42-45.
20. Арістова І.В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (частина перша). Публічне право. 2017. № 2 (26). С. 9-19.
21. Арістова І. В., Макогонюк Ю. Ю. Право на доступ до публічної інформації в екологічній сфері Україні: організаційно-правове забезпечення: монографія / За заг. ред. І.В. Арістової. К.: НУБіП України, 2017. 221 с.
22. Арістова І. В., Запара С. І. Органи місцевого самоврядування як суб'екти реалізації національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні: цілі, завдання, функції, повноваження, напрями удосконалення. Науковий вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія «Право». 2017. Вип. 43. Т.2. С.7-20.
23. Арістова І. В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (ч.1). Публічне право. 2017. № 2 (26). С. 9-19. Арістова І.В. Доктрина інформаційного права України. Публічне та приватне право. 2017. № 1. С. 59-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpulaw_2017_1_14
24. Арістова І.В. Наукова школа у галузі інформаційного права: на шляху до розбудови суспільства знань в Україні (ч.2). Публічне право. 2017. № 3 (27). С. 80-87.
25. Арістова І. В. Стадник Р.І. Органи виконавчої влади України як розпорядники публічної інформації: теоретико-правові та практичні питання: монографія / За заг. ред. І. В. Арістової. К., Видавничий центр НУБіП України. 2018. 233 с.
26. Арістова І.В., Карпик Ю.А. Вплив цифрової економіки та європейської інтеграції на правотворчість у сфері інтелектуальної власності в умовах розбудови інформаційного суспільства та інформаційного законодавства в Україні. Modern researches: progress of the

legislation of Ukraine and experience of the European Union: Collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. P.255-288. DOI: 10.30525/978- 9934-588-43-3/1.16 Available from: <http://dx.ua/8eBpr>

27. Арістова І.В. Система права України в умовах інформаційного суспільства та цифрової економіки. Приватне та публічне право. 2020. № 3. С. 44-51. URL: http://pp-law.in.ua/archive/3_2020/11.pdf
28. Арістова І. В. Теоретико-правові засади інформаційних правовідносин. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: колективна монографія. Київ: КВУЦ, 2019. С. 36-62. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/monografiya_ok_0.pdf
29. Арістова І.В. Органи публічної влади України в умовах розбудови інформаційного суспільства: методологія дослідження. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Вип. № 58. Т. 1. 2019. С. 177-186.
30. Баранов О.А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика: монографія. Київ: Едельвейс, 2014. 497 с..
31. Баранов О.А. Про тлумачення та визначення поняття "кібербезпека". Правова інформатика. Київ. 2014. № 2(42). С. 60-61.
32. Бєлєвцева В.В., Настюк В.Я. Загальноправова характеристика адміністративної відповідальності за інформаційні правопорушення / Інформація і право. 2013. № 1. С. 151-157.
33. Бєлєвцева В.В. Удосконалення відповідальності за правопорушення у сфері обігу комп'ютерної інформації / Інформація і право. 2016. № 4(19). С. 96-97.
34. Бєляков К.І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного-правового та наукового забезпечення: монографія. Київ: КВІЦ, 2008. 576 с.
35. Бєляков К.І. Ознаки неправомірної інформаційної діяльності. Наука і Ловцов Д.А. Информационные правоотношения: особенности и продуктивная классификация. Информационное право. 2009. № 1. С. 3-6.
36. Бєляков К.І. Інформаційно-правові дослідження: походження, становлення, стан та перспективи розвитку. Інформація і право. Київ: НДЦПІ АПрН України, 2011. № 2. С. 4-12;
37. Бєляков К.І. Інформаційний конфлікт та юридична відповідальність: сутність і співвідношення . Правова інформатика. 2013. № 2(38). С. 38.
38. Брижко В.М. , В.С. Цимбалюк, М.Я. Швець та ін.. Е-майбутнє та інформаційне право. [за ред. М. Я. Швеця]. 2-е вид., доп. К. : НДЦПІ АПрН України. 2006. 302 с.
39. Брижко В. М., Гуцалюк М. В. , Цимбалюк В. С. , Швець М. Я.. Інформаційне право та правова інформатика у сфері захисту персональних даних: моногр. [за ред. М.Я. Швеця]. К.: НДЦПІ АПрН України, 2006. 450 с.
40. Брижко В. М. До питання методології кодифікації інформаційного законодавства // Вісник Академії правових наук України. 2010. № 3 (62). С. 32-43
41. Брижко В. Сучасні основи захисту персональних даних в європейських правових актах. Інформація і право. 2016. № 3(18). С. 45-57.
42. Бурило Ю.П. Господарсько-правові засади інформаційної діяльності: монографія. Київ: НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2013. 343 с.
43. Вдосконалення вищої правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії. Проект Концепції від 14 вересня 2016 року [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://goo.gl/BBB1OL>
44. Войтович П. П. Інформаційні права людини в міжнародному праві та в

законодавстві України // Вісник Запорізького національного університету. №2(II), 2012. С. 61-66.

45. Європа на шляху до інформаційного суспільства // Матеріали Європейської Комісії 1994–1995 рр. К.: Держкомзв'язку та інформатизації України, 2000. 177 с.

46. Єсімов С. Право на доступ до інформації – ключовий елемент громадського контролю. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : зб.наук. праць. 2016. № 855. С. 63–72

47. Заярний О.А. Інформаційна деліктологія: від конфронтації до інтеграції. Право, держава та громадянське суспільство в умовах системних реформ у процесі євроінтеграції: мат. міжн. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 27-28 листопада 2015 р.): у 2-х ч. Дніпропетровськ: ДГУ, 2015. Ч. II. С. 8-11.

48. Заярний О.А. Правове забезпечення розвитку інформаційної сфери України: адміністративнodelіктний аспект: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 115-116.

49. Залізняк В. Систематизація інформаційного законодавства України: стан та перспективи / В. Залізняк // Підприємництво, господарство і право. 2010. № 9. С. 140-143.

50. Золотар О.О. Генеза суспільних відносин щодо інформаційної безпеки людини. Інформація і право. 2018. №1(24). С. 139-148.

51. К обществам знаний: Всемирный доклад ЮНЕСКО. Париж: Изд-во ЮНЕСКО, 2005. 211 с.

52. Калюжний Р. А., Марценюк О. Г. Предмет та методи інформаційного права // Правова інформатика 2008. № 3(19). С. 5–9.

53. Калюжний К.Р. Сутність інформаційних прав людини в науці інформаційного права. Юридичний вісник. 2012. № 4(25). С. 55–58.

54. Калюжний Р. А. , О. В. Копан, О. Г. Марценюк. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію : [монографія]. К. : МП Леся, 2013. 236 с.

55. Коломоєць Т. О. , С. В. Гришак. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу : [монографія]. Дніпропетровськ : НГУ, 2013. 164 с.

56. Костецька Т.А. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав: деякі термінологічні аспекти. Часопис Київського університету права. 2013. № 2. С. 114-117.

57. Кохановська О.В. Концепція інформаційних правовідносин у сучасній правовій доктрині. Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Хмельницький, 2004. № 4(12). С. 20.

58. Кохановська О.В. Втілення та реалізація ідей розробників ЦК України щодо нормативного закріплення поняття та видів об'єктів цивільних прав. Актуальні проблеми приватного права: зб. стат. до ювілею д.ю.н., проф.. Н.С. Кузнецової /Відп. ред. : Р.А. Майданик та О.В. Кохановська. К.: ПрАТ «Юридична практика», 2014. С. 247–271.

59. Кохановська О.В. Суб'єкти та об'єкти інформаційних правовідносин у сучасній правовій доктрині. URL: <http://goo.gl/F5ppL5>.

60. Красіков Д.О. Особливості інформаційних правовідносин при побудові інформаційного суспільства. Право і суспільство. 2010. № 6. С. 142-149.

61. Кушель Ганс-Дітер. Гармонізація законодавства: досвід держав-членів ЄС і країн Східної та Центральної Європи // Український правовий часопис. 2003. № 2 (7). С. 32-34.

62. Лашенко Н. Необхідність прийняття Інформаційного кодексу України / Н. Лашенко // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 6. С. 43-45.

63. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України: Монографія/ В.

- А. Ліпкан, В. А. Залізняк/ за заг. ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2012. 304 с.
64. Луць Л.А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. С. 9-60.
65. Ляхівненко С. М. Міжнародні правові стандарти: до визначення поняття та видової характеристики // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 51. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. С. 666–672.
66. Ляхівненко С. М. Правова природа міжнародних стандартів захисту соціальних та економічних прав засуджених // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 49. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. С. 636–642.
67. Ляхівненко С. М. Порівняльно-правові аспекти процедурного забезпечення та реалізації міжнародно-правових стандартів на універсальному та регіональному ринках // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 52. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. С. 536–542.
68. Максименко Ю.Є., Ліпкан В. А. Інформаційна деліктологія: проблемні питання. URL: <http://goalint.org/informacijna-deliktologiya-problemni-pitanuya/>
69. Максименко Ю.Є., Ліпкан В.А. Засади розвитку інформаційної деліктології. Право України, 2013. № 10. С. 250-256.
70. Макогонюк Ю. Ю. Організаційно-правові засади забезпечення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України: дис.. канд юрид наук: 12.00.07 / Ю. Ю. Макогонюк. К, 2017. 241 с.
71. Марущак А.І. Визначення поняття “інформаційні права людини”. Інформація і право. 2011. № 2(2). С. 21 – 26.
72. Новицька Н.Б. Правові аспекти зловживання правом на свободу слова та інформації Науковий вісник Нац. ун-ту держ. податкової служби України (економіка, право). 2013. № 4. С. 60-66.
73. Новицький А. М. Правове регулювання інституціоналізації інформаційного суспільства в Україні : [монографія]. Ірпінь : НУ ДПС України, 2011. 444 с.
74. Олійник О. В. Теоретико-методологічні засади адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки України : [монографія]. К. : Український пріоритет, 2012. 400 с.
75. Право на інформацію та реалізація інформаційних прав у сфері особистих немайнових прав людини в Україні / Є.В. Дергачов, О.О. Одінцова. Вісник Нац. техн. ун-ту України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2. С. 85-90.
76. Проект Концепції кодифікації інформаційного законодавства України // Інформація і право. 2012. №1(4). С.5–14.
77. Пилипчук В. Г., В. М. Фурашев. Трансформація Центру правової інформатики в Науково-дослідний інститут інформатики і права: становлення, здобутки, пріоритети (2011-205 р.р.): науково-інформаційний огляд / за інформаційно-технічної підтримки В. М. Брижка, В. М. Поперечнюк, О. Г. Родзієвської. К.: ТОВ «ПанТот», 2016. 106 с.
78. Попович В. М. Теорія держави і права: концепція, праксеологія та методологія розвитку: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 384 с.
79. Селезньова О. М. Теоретико-методологічні основи інформаційного права України: Монографія. Чернівці: «Місто», 2014. 408 с.
80. Солодка О.М. Щодо окремих організаційно-правових питань забезпечення інформаційної безпеки України URL: <http://stratcom.co.ua/shhodo-okremihorganizatsijno-pravovih-pitan-zabezpechennya-informatsijnoyi-bezpeki-ukrayini/>(дата звернення: 01.09.2017)

81. Сухорольський П. Проблеми забезпечення та розвитку прав людини в умовах інформаційного суспільства. Український часопис міжнародного права. 2013. № 1. С. 21.
82. Савінова Н.А. Кримінально-правова політика та уabezпечення інформаційного суспільства в Україні: монографія. Київ: 2012. 247 с.
83. Сопілко І. М. Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації : [монографія]. К. : МП Леся, 2014. 424 с.
84. Систематизація інформаційного законодавства України : [Монографія] / В. А. Ліпкан, В. А. Залізняк / За заг. ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О. С. Ліпкан, 2012. 304 с.
85. Ставнійчук М. І. Роль міжнародних стандартів у захисті та розвитку демократичних принципів // Бюлєтень Міністерства юстиції України. 2010. № 2. С. 15–23.
86. Татарнікова К. Кодифікація законодавства України про інформацію : підходи до формування теорії інформаційного права // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 7. С. 35-38.
87. Тихомиров О.О. Інформаційні права людини як цивільно-правова категорія. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2015. № 1. С. 104-109.
88. Тихомиров О.О. До осмислення правової природи протиправних діянь в кібернетичній сфері. Європейське право і європейська правова освіта – пріоритетні напрями підготовки вітчизняних фахівців права: мат. постійно діючого наук.-теор. семінару (Національна академія внутрішніх справ, 14 травня 2014 року). 2014. Вип. 3. С. 73-75.
89. Цимбалюк В. С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства : [монографія]. К. : Освіта України, 2011. 426 с.
90. Чернадчук Т. О. Актуальні питання інформаційних правовідносин у банківській сфері: монографія. [за заг. ред. І. В. Арістової]. Суми: Вид-во Сумського національного аграрного університету, 2011. 162 с.
91. Чернадчук Т.О. Концепція юридичних фактів в інформаційній сфері банківської діяльності // Правовий вісник Української академії банківської справи. 2011. № 2 (5) С. 77–
80. [Електронний ресурс] Режим доступу до матеріалу: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_5_2011/Contents.htm
95. Чернадчук Т.О. До питання захисту інформації, віднесененої до податкової таємниці . Публічне право. 2016. № 4 (24). С.109-115.
96. Чернадчук Т.О. Податкова інформація:окремі питання класифікації і захисту. Юриспруденція у формуванні правової держави та громадянського суспільства: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції “Актуальна юриспруденція”, м. Київ, 06 жовтня 2016 року. Тези наукових доповідей. К., 2016. С. 86–89.
97. Чернадчук Т.О. До питання концепції інформаційних правовідносин в бюджетній сфері // Публічне право. 2017. № 2 (22). С. 109-115.
98. Чернадчук Т.О. Об'єкт інформаційних бюджетних правовідносин: окремі питання // Справедливість, закон і суспільство у сучасній державі: Міжнародна юридична науково-практична конференція “Актуальна юриспруденція”, м. Київ, 4 жовтня 2018 року. Тези наукових доповідей. К., 2018. С. 48–51
99. Чернадчук Т.О. До питання правового регулювання інституту банківської інформації / Т.О. Чернадчук // Публічне право. 2019. № 1 (33). С. 107-114.
100. Чернадчук Т.О. До питання боротьби з кіберзлочинністю у сфері протидії загрозі інформаційній безпеці країни в умовах цифрової трансформації // Науковий журнал «Приватне та публічне право». 2021. № 1. С. 54 – 59
101. Череповський К. П. Щодо наукової розробленості інкорпорації інформаційного законодавства // Матеріали конференції «Національна і міжнародна безпека в сучасних

- трансформаційних процесах». К. : О. С. Ліпкан. 2011. С. 69-71.
102. Череповський К. П. Гносеологічні аспекти розуміння інформаційного права // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні стратегії в глобальному управлінні». К. : О. С. Ліпкан. 2011. С. 96-100.
103. Череповський К. П. Елементи структуризації міжнародного інформаційного права // Матеріали науково-практичної конференції «Правові та політичні проблеми сучасності». К.: О. С. Ліпкан. 2012. С. 40-44.
104. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства як напрям боротьби з тероризмом // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології боротьби з тероризмом». К. : О. С. Ліпкан. 2012. С. 12-14.
105. Череповський К. П. Окремі питання інкорпорації міжнародного інформаційного права // Правова інформатика. 2012. № 1 (33). С. 68-76.
106. Череповський К. П. Інкорпорація як етап до кодифікації інформаційного законодавства // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 5. С. 47-49.
107. Череповський К. П. Інкорпорація як складова систематизації інформаційного законодавства України // Вісник Запорізького національного університету. Серія «Юридичні науки». 2012. № 2 (Ч. II). С. 177-182.
108. Шапіро В.С. Права і свободи людини в галузі інформаційного права Права людини: історія, теорія, практика: мат. Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 грудня 2010 р.. Курськ : ЮЗГУ, 2010.
109. Як оскаржити порушення права на доступ до публічної інформації? практичний посібник URL: <http://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/web.pdf>
110. Aristova I. V., Zapara S. I. The development of the ukrainian legal system in the context of information society: the use of the UNESCO legal mechanisms. Development and modernization of the legal systems of Eastern Europe: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph. Vol. 2. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. P. 1-23.
111. Aristova I, Zapara S, Klochko A, Rohovenko O, Kuznetsova M, Kulish A. The Role of Local Self-Government Authorities in Implementing the National Policy of the Information Society Development in Ukraine: Conceptual, Organisational and Legal Aspects. International Journal of Applied Business and Economic Research, 2017. № 22. С. 1-9. Available from: https://serialsjournals.com/abstract/60038_ch_1_f_-_alyona.pdf
112. Alyona M. Klochko, Nikolai P. Kurilo, Svitlana I. Zapara, Irina V. Aristova, Mykola I. Logvinenko. Improvement of the Legislation of Ukraine as to the Provision of the Protection of Banking in the Conditions of European Integration. Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume VIII. Winter. 7(29). P. 2165 - 2172. DOI: 10.14505/jarle.v8.7(29).14 -.2017 Available from: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/2020>
113. Aristova I. V., Zapara S. I. Legal science in Ukraine: certain issues related to the formation of cognitive models and methodology. The theoretical and practical mechanisms of development of legal science at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Tbilisi: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. P. 1-30.
114. Aristova I. V., Chernadchuk T. O. Role of science “information law” in improvement of national law system in the conditions of informative society and digital economy // The latest development of the modern legal sciences and education in Ukraine and the EU countries: an experience, challenges, expectations: Collective monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. С. 1 – 17. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-033-9-1>
115. Aristova I. V., Tkachenko V.V. Interection of rules of information law of Ukraine and international information law: development trend of legal systems in Ukraine and EU cantries: comparative analysis: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. Volume 1. P. 1-23

116. Vashchenko S., Riabchenko Y., Dzhafarova O., Bila V., Aristova I. Implementation of the right to the anticorruption expertise as a strategy for the protection of business. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Volume 22. Special Issue 2. Available from: <http://dx.ua/wIzuN>
117. Aristova I.V., Kaliuzhna S.V. Legal status of the public authorities of Ukraine under European integration and the information society development. Innovative scientific research: European development trends and regional aspects Collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 1. P. 68-86. Available from: <http://dx.ua/RuqkF>
118. Aristova I, Rezvorovich K, Sydorova E, Nesterchuk L, Kislytsyna I. Creation of an intellectual property court in Ukraine: protection of intellectual property rights in a system of economic security of a country. Journal of security and sustainability issues. 2020. Volume 9 (Number May). p. 362-380. [http://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.M\(29\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.M(29)) Available from: <http://dx.ua/ij3vL>
119. Aristova, I.V., Zapara, S.I., Bielov, D.M., Kaliuzhna, S.V. and Chernadchuk, T.O. 2019. Legal Status of Local Self-government Authorities of Ukraine in the Conditions of Information Society Development: Research Methodology. Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume X, Winter, 8(46): 352–357. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/5270>
120. Alina V. Steblianko; Tamara O. Chernadchuk; Ivan O. Kravchenko; Nadiia S. Andriichenko y Oksana S. Rudanetska. International Law Enforcement Cooperation against Money Laundering. – Revista Cuestiones Políticas, Volumen 37, Número 65, correspondiente a la Edición: julio-diciembre de 2020. URL: <https://www.produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/33314>.
121. Ivan Kravchenko, Tamara Chernadchuk, Kateryna Izbas, Yevhen Podorozhni, Sergii Melnyk. On Special Features of Implementation of State Export Control over International Transfer of Goods. – Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Volume 22. Issue: 5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/On-special-features-of-implementation-of-state-export-control-over-international-transfer-of-goods-1544-0044-22-5-409.pdf>
122. Chernadchuk Tamara. Information like the object of information legal realations in budget sphere // The international scientific association of economists and jurists “Consilium”. 2017. № 8. C. 146-148. (Geneva, Switzerland).
123. Chernadchuk Tamara. Classification of information banking legal relations // The international scientific association of economists and jurists “Consilium”. 2018. № 8. C. 146-148. (Geneva, Switzerland).
124. Chernadchuk T., Chernadchuk O. Analysis of conceptual arrangements of tax compliance in the conditions of euroontegration of Ukraine// Management mechanisms and development strategies of economic entities in conditions of institutional transformations of the global environment: Collective monograph edited by M.Bezpartochnyi, ISMA University Riga, Latvia, 2019 C.185-194
125. Chernadchuk T., Chernadchuk O. Implementation and harmonization of european union law rules in the process of providing functioning of the ukrainian institute of banking information // Strategies for sustainable socio-economic development and mechanisms their implementation in the global dimension: collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi, in 3 Vol. // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2019. Vol. 2. 367 p.
126. Chernadchuk, Viktor D.; Chernadchuk, Tamara O. And Klochko, Alyona M.. 2017. Financial Controls as a Means of Cognition of the Financial Activities: Theoretical and Legal Aspects, Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume VIII, Winter, 8(30): 2383 – 2390. DOI: 10.14505/jarle.v8.8(30).08.A available from: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>

6.1.4. Дисертації й автореферати:

1. Азаров Д.С. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері комп'ютерної інформації: дис. ... канд. юрид. наук: спец: 12.00.08. Київ, 2002. 246 с.
2. Арістова I.B. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 . Національний ун-т внутр. справ. Х., 2002. 476 с.
3. Бурило Ю. П. Правове регулювання інформаційної діяльності у сфері господарювання : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2014. 36 с.
4. Галинська К.Ю. Адміністративно-правове забезпечення інформаційного правопорядку в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. 2016. 188 с.
5. Коваленко Л. П. Інформаційне право України: проблеми становлення та розвитку : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. Харків, 2014. 32 с.
6. Кодинець А.О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: методологія, теорія, практика: дис. докт. юрид. наук: спец. 12.00.03. Київ: Нац. Університет імені Тараса Шевченка. 2017. 470 с.
7. Кормич Б. А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України : [дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. Харків, 2004. 427 с.
8. Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Київ, 2006. С. 150.
9. Крегул І. Ю. Співробітництво України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 . Національний університет біоресурсів і природокористування України. К., 2012. 230 с.
10. Максименко Ю. Є. Теоретико-правові засади забезпечення, інформаційної безпеки України : дис. канд. юрид. наук : 12.00.01. К., 2007. 188 с.
11. Макогонюк Ю. Ю. Організаційно-правові засади забезпечення права на доступ до публічної інформації в екологічній сфері України: дис.. канд юрид наук: 12.00.07 / Ю. Ю. Макогонюк. К, 2017. – 241 с.
12. Маруховський О. О. Політичні аспекти зарубіжних концепцій інформаційного суспільства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : спец. 23.00.01 . К.: Інститут політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. 20 с.
13. Марценюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію [дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2009. 221 с.
14. Мельник З. П. Рецепція права як засіб вдосконалення правової системи (теоретико-правовий аспект) : автореф. дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.01 «теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових вчень» . Київський нац. університет ім. Т. Шевченка. Київ, 2009. 18 с..
15. Перов Д. О. Інформаційні правовідносини в Україні : [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»]. К., 2014. 18 с.
16. Петров Є.В. Інформація як об'єкт цивільно-правових відносин : автореф. дис. На

здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.03. Х., 2003. 20 с.

17. Порфір'єва О. К. Уніфікація правового регулювання умов зовнішньоекономічних контрактів у міжнародному приватному праві : автореф. дис.... на здобуття наук. Ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право». Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2000. 20 с.
18. Руденко О. В. Уніфікація міжнародного приватного права в Європейському Союзі : автореф. дис.... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право». Київський нац. університет ім. Т. Шевченка. Київ, 2007. 17 с.
19. Рудой К. М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу : автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 «теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Нац. Університет внутрішніх справ. Харків, 2004. 20 с.
20. Рудой К. М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу : дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07. Харків : Національний університет внутрішніх справ МВС України, 2004. 214 с.
21. Свистович Р. С. Правове регулювання інформаційних відносин у сфері масової інформації: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2011. 20 с.
22. Сировий О. В. Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами органів внутрішніх справ України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Національний ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.
23. Стоєцький О.В. Адміністративна відповідальність за порушення у сфері інформаційної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: Нац. Акад. внутр. справ. 2013. 191 с.
24. Стрельников А.В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про рекламу: дис канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Одеса: Одеська національна юридична академія. 2004. 198 с.
25. Сулацький Д. В. Організаційно-правові засади забезпечення інформаційної безпеки людини як споживача телекомунікаційних послуг: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 . Херсон : Міжнар. ун-т бізнесу і права, 2011. 290 с.
26. Чернадчук Т.О. Правове регулювання інформаційних відносин в сфері банківської діяльності: дис. ... канд. юрид наук : 12.00.07. З., 2012. 224 с.
27. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства України : автореф. дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2013. 19 с.
28. Чуприна О.В. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ: Нац. авіац. ун-т. 2013. 175 с.
29. Череповський К. П. Інкорпорація інформаційного законодавства України : дис...на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 / К. П. Череповський. – Запоріжжя : ЗНУ, 2013. – 209 с.
30. Шпенов Д.Ю. Інформаційні правовідносини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2012. 191 с.

6.1.5. Методичне забезпечення

1. Проблеми інформаційного права. Навчально посібник щодо вивчення дисципліни (курс лекцій). Суми, 2020 р., 122 с.
2. Проблеми інформаційного права. Методичний посібник щодо проведення семінарських

занять, практичних робіт.. Суми, 2020 р., 34 с.

3. Проблеми інформаційного права. Методичний посібник щодо виконання самостійної роботи. Суми, 2020 р., 37 с.
2. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Проблеми інформаційного права», на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік.

6.2. Додаткові джерела

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>
2. Міністерство закордонних справ України: офіційне інтернет-представництво. Режим доступу до електронних ресурсів : <http://mfa.gov.ua/ua>
3. Президент України : офіційне інтернет-представництво. Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.

Бібліотеки

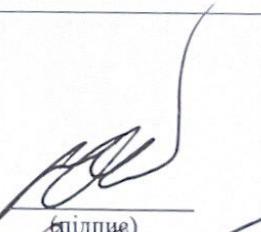
1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек -
<http://nbuv.gov.uainternet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.uawin/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www.comci.dsrlp.ua/DSU/libraries>
5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.uapages/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.uauni/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ualibrary/>
16. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
17. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
19. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
20. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Додаток 2

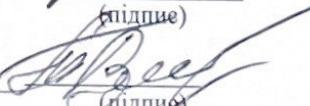
Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість вимірюти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	✓		
Оsvітній компонент передбачає навчання через дослідження	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	✓		
Література є актуальною	✓		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП Брово Котяковський Ю.О.
(назва)

(підпис)

Викладач кафедри дисел. інж. прес. Ткаченко В.В.
(назва)

(підпис)